

บทที่ 1

บทนำ

กรมสรรพากรมีหน้าที่ในการดำเนินงานด้านการบริหารงานภาษีให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง และประหยัด เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทย ซึ่งมีบุคคล ทั่วประเทศเกี่ยวข้องกับอยู่ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งมีจำนวน บุคคลที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมากที่สุด และถือได้ว่าเป็นภาษีหลักในการจัดเก็บ และจำนวนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ กรมสรรพากรได้นำระบบงานคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในราชการกรมสรรพากร ซึ่งสามารถช่วย ให้งานของกรมสรรพากรแล้วเสร็จเร็วขึ้น โดยถูกต้องและสมบูรณ์ นอกจากนั้นแล้ว ระบบงาน คอมพิวเตอร์ยังสามารถจัดทำรายงานสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษีอากร และรายงานต่าง ๆ ที่ เป็นประโยชน์ต่อกรมสรรพากร และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

อนึ่ง เนื่องจากระบบงานคอมพิวเตอร์นั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ใน การปรับปรุงสถานที่ จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความสามารถ เหมาะสมกับระบบงาน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงานและ ขั้นตอนการทำงาน ความสามารถและข้อจำกัดของระบบงานคอมพิวเตอร์ เพื่อสามารถจะ ใช้ประโยชน์จากระบบงานคอมพิวเตอร์ได้เต็มที่

จุดมุ่งหมาย

ต้องการแสดงให้เห็นถึง

1. ขั้นตอน และการเตรียมงานสำหรับแต่ละขั้นตอนของระบบงานคอมพิวเตอร์
2. วิธีการดำเนินงานการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ด้วยระบบงานคอมพิวเตอร์

3. ปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปัญหา การใช้ระบบงานคอมพิวเตอร์ประเมิน ภาษี และทำการตรวจสอบภาษี

ทั้งนี้เพื่อให้เห็นข้อเท็จจริงว่า แม้วาระบบงานคอมพิวเตอร์จะมีความสามารถทำงานได้รวดเร็วและแม่นยำกว่าการทำงานของคน แต่มีได้หมายความว่าระบบงานคอมพิวเตอร์จะสามารถทำงานแทนคนได้หมดทุกอย่าง แต่เป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยให้งานบางขั้นตอนทำได้เร็ว สะดวก และมีความถูกต้องแม่นยำมากกว่าเท่านั้น และเพื่อให้การทำงานดำเนินไปโดยมีประสิทธิภาพ และได้รับประโยชน์จากการใช้ระบบงานคอมพิวเตอร์อย่างเต็มที่ ผู้เกี่ยวข้องในระบบงานนี้ทั้งหมดจะต้องให้ความร่วมมือต่อกัน และปฏิบัติงานประสานกันอย่างมาก

ขอบเขตการศึกษา

งานจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของกรมสรรพากร เริ่มจาก

- การวิเคราะห์แบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
- การประเมินภาษี
- การตรวจสอบในรายที่เห็นสมควรทำการตรวจสอบ
- การดำเนินการจัดเก็บภาษีส่วนที่ยังค้างชำระ

ข้อเขียนนี้ ต้องการแสดงถึงขั้นตอนการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยระบบงานคอมพิวเตอร์ จึงได้เน้นหนักเฉพาะเรื่องราวดังกล่าว

วิธีการดำเนินการวิจัยและขอสมมติฐาน

ก. ประมวลวิธีการและขั้นตอนการทำงานของระบบงานคอมพิวเตอร์ภาคทฤษฎี รวมทั้งวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานจริง โดยรวบรวมจากข้อมูลตัวเลขที่ได้จับบันทึกไว้ และเหตุการณ์ในเขตกรุงเทพมหานครเป็นส่วนใหญ่ เพราะเหตุว่า แบบแสดงรายการในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อนำไปเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนกับจำนวนแบบของแต่ละเขตจังหวัด จะเป็นอัตราที่สูงมาก และมีข้อสมมติฐานว่า ความสามารถในการทำงานของทุกคนที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูมีมาตรฐานเท่ากัน

ข. ได้ใช้หลักวิชาการทางสถิติเบื้องต้น ในการกำหนดข้อมูลตัวเลขเกี่ยวกับ อัตราการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินภาษีและข้อมูลตัวเลขอื่น ๆ ในบทที่ 4 โดยการคำนวณจากข้อมูลตัวเลขดังนี้

1. บันทึกรายงานผลงานของเจ้าพนักงานที่ทำหน้าที่งานเกี่ยวข้องกับงานการประเมินภาษี เป็นรายสัปดาห์ ตั้งแต่เดือน มกราคม 2520 ถึง เดือน ธันวาคม 2520
2. รายงานสถิติภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีภาษี 2517 ซึ่งจัดทำโดยหมวดระบบและเขียนคำสั่ง กองวิชาการ กรมสรรพากร
3. บันทึกจำนวนแบบแสดงรายการที่ผู้มีเงินได้ยื่นแสดงไว้ตั้งแต่ปีภาษี 2509 ถึงปีภาษี 2519 ในเขตกรุงเทพมหานคร จากฝ่ายเก็บรักษาแบบ กองภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรมสรรพากร
4. รายงานค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องมืออุปกรณ์ระบบงานคอมพิวเตอร์

หมายเหตุ

ในการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการประเมินภาษีโดยเจ้าพนักงาน และโดยระบบงานคอมพิวเตอร์นั้น

- อัตราการทำงานของเจ้าพนักงาน ประมาณขึ้นโดยใช้ตัวเลขเฉลี่ยจากสถิติการทำงานของผู้เกี่ยวข้อง
- อัตราการทำงานด้านการใช้ระบบงานคอมพิวเตอร์ ประมาณขึ้นโดยตัวเลขเฉลี่ยจากการทำงานที่กำหนดเป็นมาตรฐาน หรือจากผลงานที่เกิดขึ้นจริง